

Pověst o Dubové chaloupce

Uprostřed zelených luk, v údolí mezi Srbčí a Hřešicemi leží Dubový rybník. Říká se mu tak proto, že jeho širokou hráz lemovaly kdysi mohutné staré duby. Při samém jeho okraji vede cesta k hájovně, nazývané Dubová chaloupka. Hájovna je nyní pěkná zděná budova, ale před lety stávala zde skutečně malá chaloupka, vystavěná z dubových trámů. A k té dřevěné chaloupce váže se naše pověst.

Po dlouholeté válce šířily se naší zemí hlad, bída a nemoci. V malé dubové chaloupce žil tehdy chudý košíkář se ženou a sedmi malými dětmi. Z vrbového proutí pletli se ženou košíky, vázali košťata a prodávali je po okolí. Lidé však sami měli málo jídla a peněz a tak se stávalo, že košíkář marně chodil celý den od stavení ke stavení a nemohl nic prodat. Vracíval se domů smutně a bez výdělku. Udřená jeho žena sháněla jídlo dětem a sama se odbývala. Rozstonala se a umřela.

Košíkář zůstal s malými dětmi sám. Marně přemýšlel, jak si pomoci. Děti plakaly hladem, prosily o kousek chleba, ale otec neměl nic, co by jim dal k jídlu. Zmocnilo se ho zoufalství. Už se nemohl na takovou bídu dívat a rozhodl se, že udělá konec svému životu. Rozběhl se do lesa, vyhlédl si pěknou statnou břizu a na větev připevnil provaz.

Když však chtěl hlavu vsunout do smyčky, zavanul náhle větřík březovým listím a kde se vzal, tu se vzal stál před ním bělovlasý, bělovousý stařeček. "Co to děláš, košíkáři? Takovou hloupost chceš provést! Sobě bys pomohl, ale co chudinky děti? Co by si počaly bez tebe?" Košíkář se rozplakal a vyprávěl stařečkovi, v jakém zoufalém postavení je. Že jeho děti stejně musí umřít hlady, protože nemají docela už co jíst.

Stařeček poslouchal, pokyvoval hlavou a potom povídá: "Nic se netrap, já ti pomohu. Mám tady sebou pěkné dudy. Jakmile na ně zadudáš, budeš mít jídla dost. Nikomu však se nezmiňuj, odkud je máš!" A za keřem opravdu měl schované dudy. Košíkář si je vzal a chtěl za ně stařečkovi pěkně poděkovat, ale stařeček zmizel.... Vzal tedy dudy do podpaží a pustil se k domovu. Děti nedočkavě mu běžely naproti. "Tatínku, nesete nám něco jíst, máme veliký hlad!"

"Jídlo vám, děti nenesu, ale něco jiného. Podívejte se jaké krásné dudy." "Co ale budeme jíst, máme hrozný hlad," zklamaně povídaly děti. "No, však se také najíte, jen co na ně zahraju."

Vešly do chaloupky, otec zakryl okno a zamkl dveře, děti usadil ke stolu a pak začal hrát na dudy. Sotva se ozvaly první tóny, vyběhl z dud malý klučina, který ve chvíliče nanosil plný stůl nejlepších jídel a pití. S posledním zapísknutím zmizel chlapec v dudách.

Děti se daly s velkou chutí do jídla a šťastný otec také. Všichni byli spokojeni.... Košíkář opatrně pověsil dudy na hřebík, a vděčně vzpomínal na laskavého stařečka.

V Dubové chaloupce nastaly pak blažené časy. Bylo po bídě. Děti byly zdravé a veselé, otec také. Dudy obstaraly všechno, co bylo k živobytí potřeba. A tak tatík přestal chodit i na proutí.

Vesničanům však to bylo divné. Copak, že už košíkář nechodí po vesnicích prodávat? Odkud bere peníze na jídlo? Vyptávali se ho, kde se s ním jen setkali, on však odpovídal žertem a nikdy nic neprozradil. Potom si však jedna zvědavá panímáma počkala na nejstaršího chlapce. "Copak váš táta už nechodí na proutí? A z čehopak jste živi?"

"Náš tatínek nemusí nikam chodit. My máme dudy a z těch vybíhá kluk a ten nám nosí moc dobrá jídla," hrdě povídá chlapec. Panímáma však nemlčela a pověst o zázračných dudách kolovala po celém Podlesí. Donesla se až k sluchu rytíře, který sídlil ve tvrzi nad Pozdní. Rytíř byl panovačný a velký lakomec.

Umyslil si, že ty dudy musí mít. Poslal do Dubové chaloupky své sluhy a nařídil jim, aby od košíkáře dudy odkoupili a nebude-li chtít, aby mu je prostě vzali.

Košíkář nechtěl o prodeji dud ani slyšet. Tak se sluhové moc nerozmýšleli, dudy mu sebrali a vysázeli na stůl tři sta zlatých dukátů. Košíkář pro dudy naříkal, ale pak si řekl: "Však mám peníze a za ně si nakoupím, čeho bude třeba."

Po válce ale byla velká drahota a dukáty se košíkáři brzy rozkutálely. Zase zavládla v chaloupce bída a děti zoufale čekávaly na otce, jestli jim někde sežene aspoň kousek chleba.

Znovu se nešťastný otec rozhodl udělat konec svému trápení a šel se oběsit do lesa. Došel na totéž místo, kde byl prvně. Upevnil provaz na břizu a chtěl strčit hlavu do smyčky. V tu chvíli zavanul větřík listovím a kde se vzal, tu se vzal, objevil se před ním zase ten milý bělovlasý stařeček. Rozzloben zavolal na košíkáře: "Košíkáři, co to děláš! Že ti není hanba, vždyť jsem ti dal dudy, abys mohl děti uživit a nedřel bídu." Zoufalý otec, celý se třesa, pověděl dědouškovi o svém neštěstí. Vypravoval, jak mu pozdeňský pán odňal dudy a jak znovu upadl do bídy. Starouškovi se zželelo ubohého tatíka a znovu přinesl dudy, navlas podobné těm prvním, a podal mu je se slovy: "Vezmi si je, ale tentokrát buď chytřejší!"

Košíkář rozradostněn popadl dudy a vesele pospíchal k domovu. Děti mu běžely naproti, skákaly kolem něho a táhly ho nedočkavě do chalupy. Sotva tatík dopadl na lavici, začal hrát.

Ale čekalo je velké zklamání. Z dud vyběhl zase chlapec, ale místo aby začal nosit jídlo na stůl, měl v ruce důtky a hned se pustil do košíkáře. Vyplatil mu náležitě a pak napráskal všem dětem. To bylo nářku! Zklamaný košíkář zlostí mrštil dudami o zem, ale pak si vzpomněl na stařečkova slova: "Tentokrát buď chytřejší!" Vzal dudy a opatrně je pověsil na zeď jako ty první. Hned se vydal do Pozdně, aby vyzvěděl, co se děje na tvrzi. Štěstí mu přálo. Cestou potkal sluhu, který mu vyprávěl, že rytíř chystá velký hon, na který pozval mnoho vznešených hostů. Stěžoval si, co teď mají na tvrzi práce. Všechno musí se jen lesknout, celé dny se uklízí a rytíř je prohánění nejen od rána do večera, ale i v noci....

Konečně nastal den honu. Sjeli se hosté ze všech stran a rytíř s nimi, v slavnostní zbroji, vyjel na lov. Unavení sluhové byli rádi, že si mohou na chvíli odpočinout. Sotva se za loveckou družinou zavřela brána, každý ze služebníků si našel vhodné místo k odpočinku. V malé chvíli všichni tvrdě usnuli. Usnul i vrátný, který zapomněl zavřít bránu na petlici.

Na to čekal košíkář. Vplížil se rychle se svými dudami do tvrze, našel komnatu, kde na pozlaceném hřebíku visely první dudy a vyměnil je za druhé. Opatrně po špičkách se vyplížil z hradu, aniž někdo něco zpozoroval. Potom pospíchal domů, aby nakrmil děti. Když se však najedly a posilnily, nemeškal, sbalil jim věci do uzlíku, sebral dudy a honem opustil Dubovou chaloupku. Zabednil okenice, chaloupku zamkl a vydal se do lesů hledat si jiné obydlí.

Zatím rozjařený rytíř s panstvem se vracel domů. Všichni byli hladoví a těšili se na výbornou hostinu. Zasedli ke krásně prostřeným stolům a čekali jen na hostitele, který jim slíbil, že jim předvede něco zázračného. Však již přicházel a nesl v ruce docela obyčejné dudy. Postavil se ke stolu a začal hrát. V tu chvíli vyskočil z dud chlapec a než se rytíř nadál, začal ho vyplácet důtkami. A po rytíři vzal panstvo jednoho pěkně po druhém....

Nastal nevýslovný zmatek. Rozhořčení hosté utíkali z hodovní síně a v rychlosti bez rozloučení odjížděli. Rozhněvaný rytíř mrštil dudami vztekle o zem a zlostí je rozdupal.

Pak si vzpomněl na košíkáře a hned poslal své lidi, aby ho svázali a k němu přivedli. Chaloupka však byla zavřená. Čekali tedy, až košíkář přijde. Ale ten nešel. Vypáchli nakonec dveře a zjistili, že chaloupka je prázdná.... Po košíkáři a jeho dětech ani stopy....

